

Prædiken til Fastelavns søndag

Luk . 18, 31-43

Alt afhænger af øjnene, der ser, siger man. Det handler om at blive set – og at se.

Når små børn på et tidspunkt begynder at tegne menneskefigurer, er ansigtet det helt centrale. Både arme og ben går ud her fra. Men ikke nok med det, i selve ansigtet er det specielt øjnene, der markeres. Det hænger sammen med, at det lille spædbarn, som noget af det første, fokuserer på fars og mors øjne. Fanger deres blik. Øjnene, sjælens og det andet menneskes spejl. Lige fra begyndelsen farves vores liv af, hvordan der bliver set på os.

Hvis der bliver set på os med kærlige øjne, får vi opmærksomhed, bliver vi set, som dem vi er, vokser og trives vi. Og modsat: Hvis der bliver set på os med hårde øjne, visner vi, forkrøbles vi.

Hvis der bliver set på os med øjne, der kun vil anerkende bestemte sider af os, bliver vi dobbeltmennesker. Vi kender det fra børn, hvis omgivelser kun vil se deres fejl og ikke se noget godt. Så bliver det svært at have selvtillid, den kan kun opbygges under voldsomme anstrengelser. Men det modsatte kan også ske: Der er nogen børn, hvis omgivelser kun vil se og anerkende dem som vidunderbørn og ikke give plads til b-siden. Så er det

svært at blive et ærligt menneske. Så er der en side, man kan vise frem – og så bliver der en b-side som man skammer sig over og ikke kan dele med nogen. Man skal have nogen at ses med.

Sådan (set) er det fra starten helt afgørende at blive set. Eller rettere: at tro på at man er set og elsket.

Det barn, for hvem den mulighed ikke findes, vil enten lære at undvige andres blikke, eller også vil det, helt modsat, i én uendelighed desperat søge det, i blind (!) selvpøtagethed, spejle sig i de andres øjne for at få en følelse af dog at være noget og ikke bare ingenting! Men jo altså stadigvæk uden, i virkeligheden, at tro sig set af andre end sig selv. En sult efter andres blik, der aldrig bliver stillet.

Jeg så en Barnaby-krimi for nylig, der foregik på et plejehjem og hvor en af beboerne, en ældre mand, siger, at det forbandede ved at blive gammel er, at man bliver usynlig. Hvad mente han med det? Usynlig? Jo han mente, at han ikke kunne spille en aktiv rolle som før og derfor let blev overset – med hans egne ord ”man bliver usynlig”.

”Vi er ikke alle uheldige, men vi har alle et hjerte, der tørster. At få et andet menne-

skes opmærksomhed, det er hvad alle, lykkelige og ulykkelige tørster efter mere end noget andet” (Knud Hansen).

Lykkelig er jeg der, hvor en anden ser mig og vil give mig plads til at være som jeg er, både med mine fortrin og med mine fejl, uden straks at skulle opdrage mig og belære mig om et eller andet, uden at jeg skal formes i den andens billede. Det sker ikke altid – for nogen sker det måske aldrig – men for andre sker det i lykkelige øjeblikke, som et lille brud-stykke af himlen.

I dagens tekst er det en tigger, der både bliver set og kommer til at se. Selv om Jesus er målrettet på vej til Jerusalem, hører han tiggerens bøn. Han vil ikke gå forbi ham.

Måske har den blinde her været ”usynlig” på den måde som man-den fra plejehjemmet sagde før, overset af sine omgivelser. Men Jesus hører ham og lader sine øjne falde på ham.

"Jesus, Davids søn, forbarm dig over mig! ... at jeg må kunne se". At møde forbarmelse er at blive set. Således at blive set hjerteligt kan give en selv et helt nyt syn.

Et menneske kan gå helt i stykker hvis den elskedes øjne forsvinder. Ægtefæller, der mister den anden, kan gå helt i stykker, fordi de mangler den anden til at se sig selv. Man går i stykker, fordi der mangler kærlige øjne til at se mig og holde mig oppe.

I romanen Juleoratoriet, som jeg genfortalte her i kirken for et par år siden, dør moderen Solvej ved en ulykke. Manden Aron prøver at leve videre, men livet smuldrer, han opgiver alt håb, for han kan ikke leve uden at blive set med sin elskedes øjne. Sønnen Sidner bliver en periode sindssyg, men han red-

des ud igen, som han siger, fordi han anes af moderen. Tanken om hendes kærlige øjne, der engang hvilede på ham, holder ham oppe, hun er ganske vist borte, men tanken om hendes livsmod og engagement får Sidner til at se bort fra sig selv og sin sorg og træde ud i livet igen.

Jeg læste før Paulus’ tekst fra 1. Korintherbrev, hvor det lyder: ”Uden kærlighed er jeg intet”. Sådan er det. Bliver jeg professor i atomfysik, biskop, milliardær, fotomodel eller hvad vi mennesker sætter højt, men ”havde jeg ikke kærlighed”, som Paulus siger, så var det alt sammen ikke noget værd. Alt hvad jeg gør, må være favnet af kærlighed. Ellers er det ligegyldigt. Men når vi hører Paulus tale om kærlighed, må vi gøre os klart, at han ikke taler om vores egen menneskelige kærlighed, for vores kærlighed kan være stærk og bære meget, men den er ikke uendelig. Vores egen kærlighed kommer ofte til kort, slides op, frustreres, forvandles, måske til noget, vi ikke ville. Men Paulus taler om Guds kærlighed til os. I denne tekst, som også kaldes ”Kærlighedens Højsang”, opregner Paulus al menneskelig formåen, dér, hvor mennesket når højest: Kundskab og viden, profetiske gaver. For mennesker kan have store evner og opnå fantastiske resultater i livet. Men igen og igen lyder det: Havde jeg ikke kærlighed, var jeg intet. Havde jeg ikke kærlighed, da gavnede det mig alt sammen ingenting.

Vi ved selvfølgelig alle, at evnen til at elske og holde af er af afgørende betydning for vores liv. Vores lykke afhænger i meget høj grad af, om der var mennesker, vi kom til at

holde af og knytte os til, og vi er afhængige af, at de mennesker også kom til at holde af os.

Men vi lærer også, at menneskers kærlighed har sine grænser. Måske tror vi som helt unge, at vi har evnen til at elske andre i total selvforglemmelse altid. Men som vi bliver voksne, når vi til den erkendelse, at vores kærlighed ikke er uendelig. Vores kærlighed når måske ikke så langt, som vi egentlig gerne ville. Den fuldkomne kærlighed magter vi ikke, det er der intet menneske, der gør. Om ikke før, så står det os klart, når vi bliver stillet over for døden. For her er der en grænse, som vores kærlighed ikke formår at overskride.

Når Paulus taler om, at kærligheden aldrig skal ophøre, så må vi derfor være klar over, at han taler om en kærlighed af en anden oprindelse end vores menneskelige kærlighed. Han taler om Guds kærlighed, som er den kærlighed, der aldrig skal ophøre.

Guds kærlighed kan det, vi ikke kan. Den kan slå bro der, hvor vores evner og muligheder kom til kort.

Der, hvor mennesker gik fejl af hinanden. Der, hvor vores kræfter og styrke og kærlighed slap op. Eller døden slog forholdet mellem os i stykker. Der sætter Guds kærlighed sig igennem og kan fuldende det, som vi mennesker kun kan fornemme i brudstykker.

Men teksten om Guds kærlighed handler også om den måde, hvorpå Gud ser på os – og den måde, hvorpå han ønsker, at vi skal se på andre. Hans blik på os skal gøre os frie, give os mod og tillid i stedet for at være præget af mismod og mistillid.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Frelsen er dette: at vi ses på med Guds øjne, men samtidig får vi også selv nye øjne at se med: Omverdenen forandres.

Det fortælles om to kunstmålere, at de besluttede sig for at drage ud i verden for at male portrætter og så mødes igen efter et år. Da de mødtes sagde den ene: ”Jeg rejste verden rundt og så på menneskers ansigter, men jeg så ikke et eneste, der var værd at male”. Den anden sagde: ”Det var mærkeligt, mig gik det lige modsat. Jeg rejste verden rundt, og jeg fandt ikke et eneste menneske, der ikke var værd at male et portræt af”.

Troen er tillid til at Gud ser os og har kærlighed til os. Men troen skal ikke fastholdes som et egoistisk projekt, kirkebænkene skal gerne virke som katapulter, der sender os ud i verden for at se vores næste og elske ham eller hende.

Som vi skal synge i udgangssalmen:

Det er den sande kærlighed,
der målet vil og vejen véd
og dog må standse ved at se
sin næstes nød, sin broders vé.
Amen

Arne Mårup
Hjerting

Salmer:
192, 60, 696, 164, 172, 173